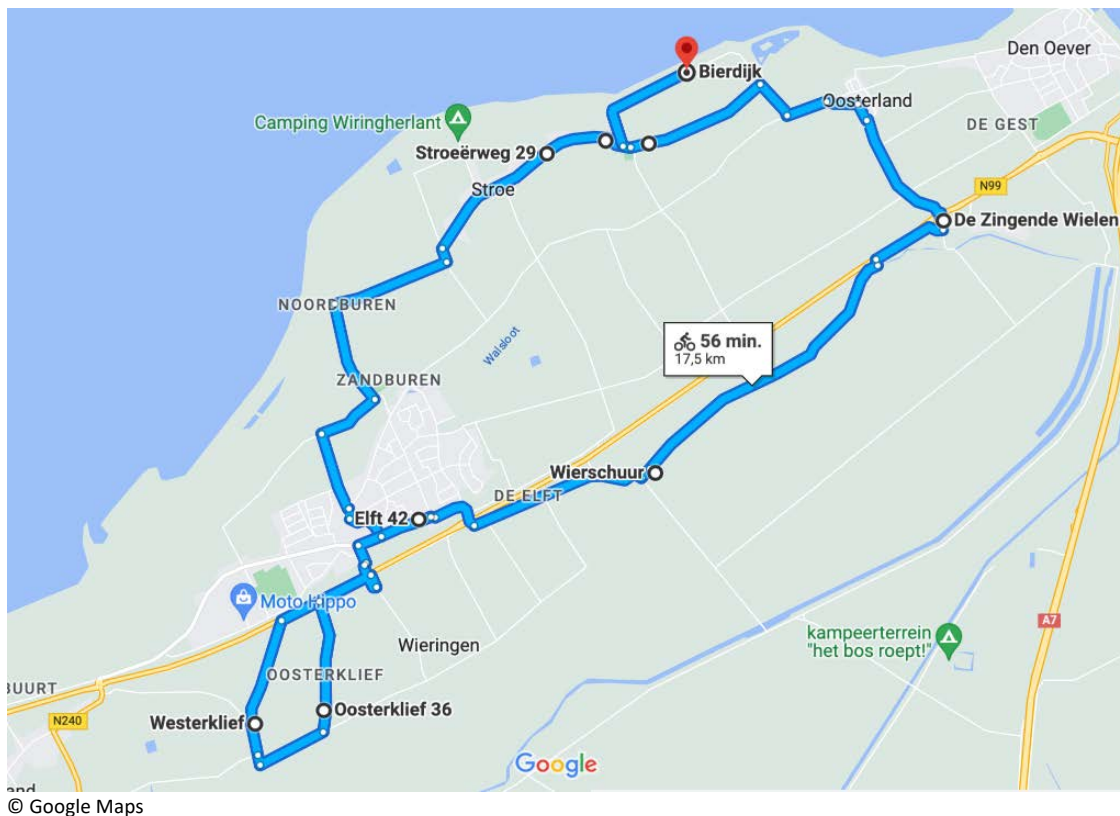

STOLPEN FIETSROUTE
Vatrop-Stroe-
Hippolytushoef-
Oosterland-Vatrop

Inhoudsopgave

Inleiding	3
<i>Over deze fietsroute</i>	3
Eiland Wieringen	4
<i>Wieringer Boerderij</i>	4
<i>Andere boerderijen op Wieringen</i>	5
<i>Kapbergen en hooivijzels</i>	5
Fietsroute	6
<i>Bierdijk Vatrop</i>	6
<i>Stroeërweg 48 Hippolytushoef</i>	6
<i>Stroeërweg 39 Hippolytushoef</i>	6
<i>Stroeërweg 40 Hippolytushoef</i>	7
<i>Stroeërweg 29 Hippolytushoef</i>	7
<i>Elftstraat 17 Hippolytushoef</i>	9
<i>Steen van Westerklijf</i>	9
<i>Westerklief 28 Hippolytushoef</i>	9
<i>Oosterklief 36 Hippolytushoef</i>	10
<i>Elft 42 Hippolytushoef</i>	10
<i>Stroeërdijk 1 Hippolytushoef</i>	11
<i>Restaurant De Zingende Wielen</i>	11
<i>Heidense Kapel</i>	12
Colofon	13

Inleiding

Hollands Kroon is rijk aan stolpboerderijen. Van ver te zien als piramide van de polder, verscholen in het heuvelige keileemlandschap van Wieringen of pronkend langs de weg van de historische dorpslinten. Stolpboerderijen en hun erven vertellen het verhaal van Hollands Kroon en zijn van grote culturele en landschappelijke waarde. In deze route fietst u door het eeuwenoude keileemlandschap van voormalig eiland Wieringen. Onderweg zullen we fraaie en bijzondere Wieringer boerderijen voor u uitlichten maar ook andere wetenswaardigheden over de omgeving komen in deze fietsroute aan de orde. Fiets langs de parels van Hollands Kroon en ervaar het zelf!

Over deze fietsroute

Afstand 17,5 kilometer

Deze route voert u langs verschillende Gemeentelijke, Provinciale en Rijksmonumentale boerderijen en gebouwen in Vatrop, Stroer en Hippolytushoef.

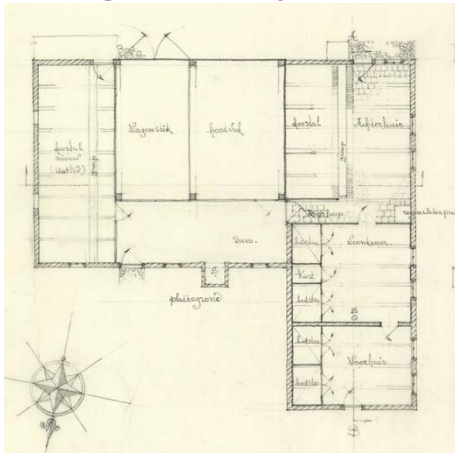
Houd rekening met de privacy van bewoners, gebruikers en eventueel vee op de erven en betreed deze niet. Houd rekening met andere weggebruikers en let op uw eigen veiligheid. Kijk kort voor vertrek op de [website van gemeente Hollands Kroon](#) voor actuele wegwerkzaamheden.

In de route zijn verschillende verfrissingspunten opgenomen. U kunt op ieder gewenst moment met de route starten of stoppen.

Eiland Wieringen

Tot de aanleg van de Afsluitdijk en het temmen van de Zuiderzee begin jaren 30 van de vorige eeuw was Wieringen een eiland en dat is goed te zien. De glooiende landerijen omkadert met de wierdijken laten nog duidelijk de begrenzing van het voormalige eiland zien. Wieringen is gevormd tijdens het Saalien en is net zoals De Hoge Berg op Texel een keileembult. En al is Wieringen geen Waddeneiland, het vertoont veel overeenkomsten met de kronkelende wegen omzoomd met tuunwallen en zelfs hier en daar een schapenboet. Toch is Wieringen helemaal uniek met de bijzondere Wieringer boerderijen en de prachtige holle wegen die ze verbinden.

Wieringer Boerderij

© SHBO via Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Wieringer Boerderij zijn familie van stolpboerderijen met dezelfde vierkantsconstructie maar een andere indeling. Meestal hebben de boerderijen twee vierkanten maar ook drie vierkanten komen voor. Ze bestaan uit een pannengedekt voorhuis en een rietgedekt achterhuis.

Wieringen boerderijen zijn opgemetseld met de zo typerende gele Friese steentjes. Aan de onderzijde van de gevels hebben de boerderijen een hoge zwart-witte plint. Anders dan in de Noord-Hollandse stolpboerderijen, waar de woon- en bedrijfsgedeelten onder het piramidevormige dak liggen, liggen in de Wieringer boerderij het woongedeelte en soms ook de stallen als haaks uitspringend deel op de voorraadschuur. Andere opvallende kenmerken zijn de hoge houten gepotdekselde en geteerde achtergevel van de schuur (het skuurskot).

Gepotdekselde gevels van Oosterklief 36

De boerderijen hebben vaak een aan de buitenzijde opgemetselde schoorsteen bij de dors (darsk), het 'darskskoerstientje'.

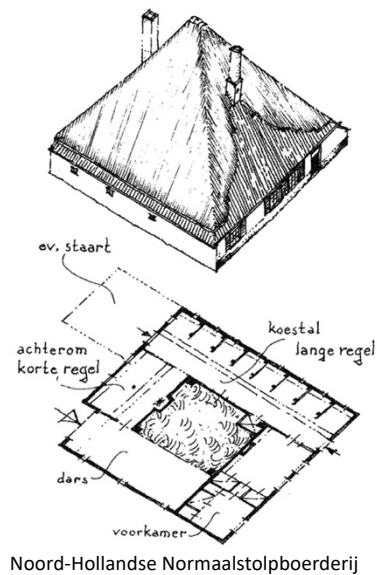
Zomerschoorsteen oftewel darskschoorsteen bij Stroeeerweg 29

De vuurplaats van deze schoorsteen werd van binnenuit gebruikt en diende voor het opwarmen van veevoeder en waswater. In het zogenaamde uultid werd jongvee gestald.

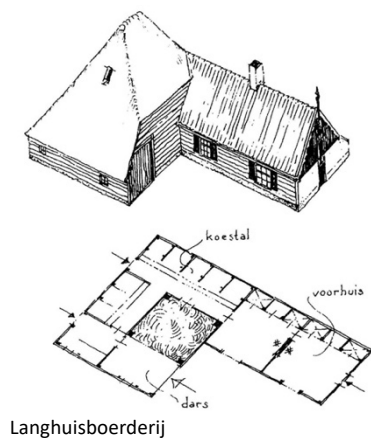
De Wieringer boeren hadden vaak een paar stuks vee en een stuk land maar daarnaast gingen ze vissen of het wier maaien voor de kost. De Wieringer boer verbouwde rogge, haver, aardappelen en gerst. Als het graan gedorst was, werd het op de zolder boven het voorhuis opgeslagen (bron Wikipedia, Boerderijenstichting Noord-Holland).

Andere boerderijen op Wieringen

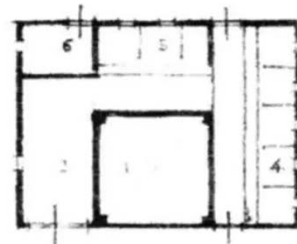
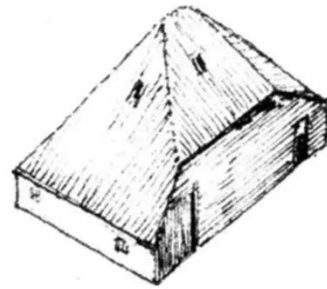
Naast de Wieringer Boerderijen komen op Wieringen ook Noord-Hollandse normaalstolpen, langhuisstolpboerderijen en onvolledige stolpboerderijen voor en mengvormen zoals Wieringer Boerderijen met de uiterlijke verschijningsvorm van een stolpboerderij. Bij sommige Wieringer Boerderijen is nog een schapenboet op het erf.

Noord-Hollandse Normaalstolpboerderij

Langhuisboerderij

Onvolledige stolpboerderij

Kapbergen en hooivijzels

Op de erven vindt u vaak bijgebouwen in vorm van kapbergen of hooivijzels. Tegenwoordig vaak herbestemd als woning of zelfs als nieuwbouw tussen de oude lintbebouwing. Kapbergen hebben vaak de zo kenmerkende gerabatte gevels, de zwarte houten delen waarmee de wanden bedekt zijn.

Hooivijzels zijn van origine simpele overkappingen voor de opslag van hooi maar komen tegenwoordig ook voor als volwaardige bijgebouwen op het erf. Soms met een rand hooibalen waarbij pas na heel goed kijken te zien is dat deze voor de sier zijn.

Fietsroute

De route is aangegeven met richtingspijl en in **groene tekst**. De **rode tekst** zijn de adressen die beschreven worden. Deze adressen kunt u ook terugvinden op de kaart in de inleiding. Tips zijn aangegeven in **blauwe tekst**.

Bierdijk Vatrop

Bij het startpunt van deze route kunt u eventueel uw auto onder aan de dijk parkeren op het verharde gedeelte. Klim vooral ook even de dijk over om de Waddenzee te zien liggen.

Tip: als u iets verder over de dijk loopt kunt u rechts het natuurgebied Vatrop zien liggen, een waar vogelparadijs ontstaan door de kleiafgravingen voor dijkverzwaringen.

Fiets naar het westen op de Bierdijk, richting de Bierdijkerweg

Sla rechtsaf naar de Stroeërweg en aan uw rechterhand ziet u

Stroeërweg 48 Hippolytushoef

Tip: De Koffiesilo, Stroeërweg 48 (Vr: 10:00 - 12:30 uur, za, zo: 10:00 - 17:00 uur) bij Wieringer Boerderij Hoeve Zeezicht, o nee Dijkzicht, bouwjaar 1800. Het vierkant van deze boerderij is gemaakt van kiel van een schip en scheepsmast. Een legger in het dak is de ra van een dwars getuigd zeilschip.

Schuin aan de overzijde ziet u

Stroeërweg 39 Hippolytushoef

Rijkmonument Wieringer museum Jan Lont. www.janlont.nl. Open vanaf juli van vrijdag t/m zondag 13:00-17:00. Wieringer boerderij uit 1949 van Jan en Jaap Lont. Na het overlijden van Jaap in 1978 bewaarplek voor Wieringer Cultureel Erfgoed geworden. In 1991 door Jan verkocht voor 1 gulden aan Vereniging museum Jan Lont.

Tip: Wieringen heeft net zoals Texel tuunwallen. Een typische tuunwal is ongeveer 1 meter hoog, en 1 meter breed en wordt gemaakt van ter plekke afgestoken plaggen, die op elkaar gelegd worden. Er werden plaggen gebruikt, omdat er weinig geschikt hout voorhanden was om afscheidingen te maken. U ziet aan de wegzijde van het museum tuunwallen.

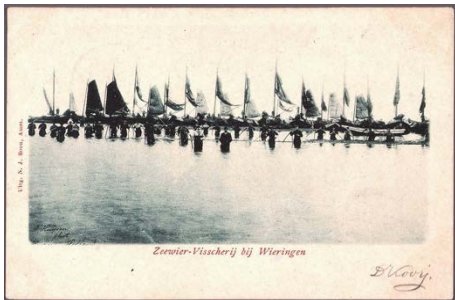

Fiets naar het westen op de Stroeërweg, richting de Hofweg, u ziet rechts

Stroeërweg 40 Hippolytushoef

Een van de weinige stolpboerderijen van deze route Deze boerderij heeft lang dienstgedaan als winkel en zeegrasopslag. Wieringen boeren hebben lang aan gemengde bedrijfsvoering gedaan waarbij het vissen naar zeewier een inkomstenbron was. Lees meer via <https://onh.nl/verhaal/zeegras-oogsten-voor-de-dijk>

Zeewiervisserij, circa 1901

Aan uw linkerhand ziet u

Stroeërweg 29 Hippolytushoef

Rijksmonumentale Wieringer boerderij uit 1884 met zomerschoorsteen (darskschoorstien) tegen het bedrijfsgedeelte aan de wegzijde. De boerderij is gebouwd in 1884 in opdracht van Maartje Klein en Jan Cornelisz Ruijter. Hun zoon Cornelis gaat boeren op Oosterklief 36 (later in deze route opgenomen) en wordt ook kooiker. (bron Boerderijen op Wieringen, Historische vereniging Wieringen).

Historische foto uit 1968. © RCE/Dukker, G.J

Tip: Op de nok van de boerderij ziet u een witte makelaar. Een makelaar heeft als functie de windveren te verbinden en inregelen te voorkomen en heeft vaak regionale verschillen. De Wieringer makelaars zijn bijzonder rijk gedecoreerd.

Vlak voor de Hofweg ziet u nog een bijzondere langhuisschuur met aangebouwd woonhuis uit 1929 evenwijdig aan de weg op de Stroeërweg 19 Hippolytushoef.

Blijf de Stroeërweg volgen, voorbij de Hofweg en de Noordstroeërweg

Tip: bij Stroeërweg 5 aan uw linkerhand is een pluktuin met verschillende bankjes waar u even kunt zitten.

Van Stroe wordt algemeen aangenomen dat het een van de oudste dorpen van Wieringen is. In de 10^e eeuw komt de plaats als Strude al voor in de Codex Eberhardi van de abdij van Fulda. Vermeld wordt dat er 72 boerderijen waren, wat voor die tijd een zeer groot aantal is. Uit de "Rekeningen der Grafelijkheid Holland onder het Henegouwsche Huis" uit 1343 valt op te maken dat het toen om een vrij groot dorp ging (bron Wikipedia).

Sla linksaf naar de Broekerlaan

Sla rechtsaf naar de Noordburendwarsweg

De Noordburendwarsweg is een holle weg. Een weg met de omkadering van struweel en hagen van onder andere meidoorn en iep. Op Wieringen liggen er verschillende holle wegen die als groene tunnels het landschap doorslingeren. Handig als het stevig waait.

Ga bij de kruising linksaf naar de Noordburenweg

Aan uw rechterhand ziet u Herdenkingspaal Noordburenweg. In de nacht van 27 mei 1943 werd Halifax MKII ongeveer 3 kilometer ten westen van deze plek neergeschoten.

Buurtschap Zandburen is waarschijnlijk genoemd naar het feit dat er woningen stonden op wat hoger gelegen zandgrond. Buren betekent in deze nederzetting, afgeleid van Bûr, dat woning betekent. Op Zandburen heeft eeuwenlang een korenmolen gestaan, genaamd De Pool. Deze is in 1944 na blikseminslag verbrand (bron Wikipedia).

Sla rechtsaf naar de Noorderlaan

Sla linksaf naar de Kremersweg en fiets richting de kerk van Hippolytushoef die u al voor u ziet liggen

Tip:

Hervormde Kerk Hippolytuskerk. Gebouwd op een terp bestaande uit een vijfzijdig gesloten, met tufsteen bekleed laatgotisch koor en een in 1675 tussen koor en schip opgetrokken eenbeukig schip. Met eenklaviers orgel, in 1870 gemaakt door H. Knipscheer (bron RCE). Kijk voor actuele exposities en programma op www.hippolytuskerk.nl

Tip: voor een vers visje kunt u op woensdag terecht bij de viskar van Van Wissel op het Kerkplein.

Ga rechtsom langs de kerk en sla rechts af naar de Elfstraat

Aan uw linkerhand

Elftstraat 17 Hippolytushoef

De tweede stolpboerderij van deze route, voormalig Chinees restaurant Ni Hao. De stolpboerderij stamt uit 1881 en is aangepast in 1930, 1936, 1971 en 1984 en is in 2023 weer in verbouwing.

Op dit punt in de fietsroute, gaat u naar de andere zijde van de Rijksstraatweg, de N99. Als u dat liever op een ander moment wilt kunt u doorlezen vanaf Elft 42 Hippolytushoef op de volgende pagina.

Sla rechtsaf naar de Koningstraat en linksaf naar de Koogerweg

Ga rechtdoor bij de Dirk Minnesstraat

Ga rechtdoor bij de Cornelis J. Boskerstraat

Neem ter hoogte van Koogerweg 27, net voorbij de Cornelis K Boskersstraat de fietstunnel onder de N99 door

Verlaat de fietstunnel en sla linksaf naar de Kon. Julianalaan en linksaf naar de Parallelweg

Sla linksaf bij Westerklijf

Westerklief en Oosterklief zijn hogere delen van Wieringen en oud boerenland. Bij Westerklijf is de grootste zwerfsteen van Wieringen te vinden.

Steen van Westerklijf

De Stien van Westerklijf dateert uit het Saalien en is door het landijs opgestuwd. Het is een van de grootste uit deze periode. Ook zijn er in de omgeving zilverschatten gevonden, tegenwoordig te bewonderen in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Lees meer via <https://onh.nl/verhaal/wester-en-oosterklief-op-wieringen>

Aan uw linkerhand ziet u

Westerklief 28 Hippolytushoef

Een typische jaren 20 onvolledige stolp met aangebouwd voorhuis met ranke nok- en hoekmakelaars uit 1928. De naam van de boerderij is Kooizicht en de stolp kijkt inderdaad uit op De Slijkermans eendenkooi in de Hoelmerkoog.

Kaartdetail 1888

Sla linksaf naar de Klieverkruisweg

Tip: iets doorfietsen naar De Wieringer IJs en Zuivelboerderij, Hippolytushoeverkruisweg 7. Hier kunt u met QR-code of cashgeld een ijsje of versnapering aanschaffen.

Sla linksaf naar Oosterklief

U ziet het bijzonder fraaie erf van Oosterklief 36 al in de verte liggen.

Oosterklief 36 Hippolytushoef

Rijksmonument uit 1887 met typerend lage erfafrastering en naastgelegen boomgaard aan rechterzijde en originele Wieringerschuur aan linkerzijde. Meer lezen?
<https://www.boerderijenstichting.nl/archief/bin/enkijker-90/>

Fiets door op de Oosterklief

Sla rechtsaf bij de Parallelweg

Neem de fietstunnel onder de Rijksweg N99 richting de Koogerweg terug naar het centrum van Hippolytushoef.

Sla rechtsaf naar de Koningstraat

U bent hier op het punt van de route waar u de keuze had wel of niet naar de andere zijde van de Rijksweg, de N99 te gaan.

Weg vervolgen naar de Elft

Elft 42 Hippolytushoef

Rijksmonumentale Wieringer boerderij met stenen topgevel met metselbanden en jaartal 1724. Constructie met drie vierkanten.

Op Wieringen is het oud gebruik een moerbeiboom bij de zuidgevel te planten. De moerbei bij Elft 42 is een van het Chinese type en waarschijnlijk na het gereedkomen van de boerderij geplant dus bijna 300 jaar oud. Het type is eigenlijk te kwetsbaar voor op. Onderzoek heeft aangetoond dat deze het wel goed doet omdat Wieringer boerderijen geen grote fundering hebben en de wortels vrijelijk onder de boerderij kunnen groeien. Daarnaast staat de boom beschut van de westerwind aan de zonnige zuidzijde (bron Historische vereniging Wieringen "Op de Hòdte", nr.4 2000).

Fiets naar het oosten op de Elft, richting de Slingerweg

Sla rechtsaf naar de Slingerweg en neem het fietspad aan de rechterzijde

Flauwe bocht naar de rotonde

Steek de rotonde voorzichtig over

Als u eerder de fietstunnel niet hebt genomen en nog wel Westerklijf en Oosterklief wilt bezoeken, kunt u hier rechtsaf slaan op de Parallelweg en de route van pagina 9, ter hoogte van Westerklijf

Sla linksaf om op de Elft te blijven

Sla linksaf naar de Stroeërdijk en zie aan uw rechterhand

Stroeërdijk 1 Hippolytushoef

De Wierschuur (bouwjaar 1850) is een bijzondere afgeleide van de karakteristieke Noord-Hollandse Stolpboerderij. Het Provinciale Monument aan de Stroeërdijk in de polder Waard Nieuwland werd vroeger gebruikt als opslagplaats voor gewonnen wier. Wierteelt was lange tijd de motor van de lokale economie. Het werd voornamelijk gebruikt voor het aanleggen van wierdijken. Deze dijken konden beter tegen stormen omdat het gedroogde wier onder druk samenpakte tot een harde massa die minder snel werd weggeslagen door het water. Het is de enige overgebleven Wierschuur in het gebied (bron provincie Noord-Holland).

Fiets naar het noordoosten op de Stroeërdijk

Sla linksaf richting de Parallelweg

Sla rechtsaf naar de Parallelweg

Sla linksaf naar de Akkerweg

Restaurant De Zingende Wielen

Historische foto wegrestaurant De Zingende Wielen, circa 1960, © Regionaal Archief Alkmaar fotograaf JosPe

Fiets naar het noordwesten op de Akkerweg, richting de Rijkstraatweg/de N99.

Steek de rotonde voorzichtig over richting de Akkerweg

Het dorp Oosterland is opgezet als een kerkringdorp, gebouwd rond de op een terp gelegen Michaëlskerk. Bij opgravingen is gebleken dat er al voor de vijfde tot twaalfde eeuw voor Christus sprake was van bewoning op Oosterland. Voor de huidige kerk stond er een houten kerkje. De Michaëlskerk is in tufstenen opgetrokken en dateert uit de 11^e eeuw. Het is een fraai voorbeeld van de romaanse bouwstijl. De muren van het schip hebben een dikte van circa 85 cm, ze zijn op veel plaatsen hersteld. Aan de noordoostzijde is de oorspronkelijke vleugelmuur in gietwerktechniek het beste bewaard gebleven. Voor de toren, die uit de 13^e eeuw stamt, is baksteen gebruikt (bron Wikipedia).

Tip: loop of fiets rondom de Michaëlskerk. Aan de Akkerwegzijde vindt u tuinwallen.

Sla rechtsaf naar het Schoolpad

Flauwe bocht naar links naar de Kerkweg en fiets langs de plantenbibliotheek op de Kerkweg 14 Oosterland

Kerkweg 10 is onderduikadres geweest tijdens de Tweede Wereldoorlog. Terwijl in de naastgelegen school de Duitsers zaten, verstopten de joodse onderduikers zich onder de ton van het buitentoilet.

Sla linksaf naar de Gemeenelandsweg

Sla rechtsaf naar de Vatropperweg

Net als Stroe is Vatroop een van de oudste woonkernen van Wieringen. In de 10^e eeuw was er sprake van een plaats Varoth, maar of dat precies de ligging heeft als het huidige Vatroop is niet duidelijk. Van een andere naam, Fotrapa, die toen werd gebruikt, is niet bekend of men daarmee Varoth bedoelde.

Ter hoogte van Vatropperweg 15 staat de herinneringspaal voor de crash van de Amerikaanse USAAF Republic Thunderbolt P-47 C na een luchtgevecht met de Duise Luftwaffe op 3 november 1943.

Sla linksaf naar de Bierdijkerveldweg

U ziet de Heidense Kapel liggen aan de Smerperweg

Heidense Kapel

Geschriften over de locatie voeren terug naar de achtste eeuw. Tegenwoordig is de plek in gebruik als begraafplaats. Het laatste bouwwerk dat op de hoogte heeft gestaan kennen we van een paar summiere beschrijvingen en enkele afbeeldingen. Het was een uit tufsteen opgetrokken kapel, die uiterlijk meer weg had van een kleine kerk, en in de volksmond bekend stond als De Heidense kapel. Rond 1880 is dit gebouw gesloopt. In november 2016 is de huidige kapel geopend.

<https://www.heidensekapel.info/>

Sla linksaf naar de Smerperweg

Sla rechtsaf naar de Bierdijkerweg en u bent aangekomen bij het startpunt van de route.

Colofon

Deze fietsroute is ontwikkeld in het kader van Open Monumentendag 2023 met als hoofdonderwerp monumentale stolpboerderijen en hun erven.

De ontwikkelaars en de gemeente Hollands Kroon zijn niet verantwoordelijk voor foutieve informatie en/of mutaties.

Gemeente Hollands Kroon is op geen enkele wijze eigenaar of gebruiker van de beschreven gebouwen en objecten.

Ontwikkelaar fietsroute: Anna Groentjes.

Fotografie: Anna Groentjes (mits anders vermeld)

Illustraties: 'De landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier', L. Brandts Buys, SHBO Arnhem, 1974/1999

Opdrachtgever: Gemeente Hollands Kroon

© 2023 Anna Groentjes

